

14

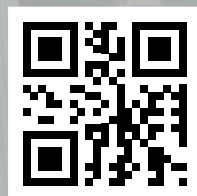
dekamer.be

Belga Picture

De Zesde
STAATSHERVORMING

VERKIEZINGEN 25 mei 2014

INHOUD

De Zesde Staatshervorming	4
25 mei 2014: verkiezingen.....	10
Kernenergie: verlenging levensduur Tihange 1	14
Uitbreiding euthanasiewetgeving.....	16
De SIS-kaart verdwijnt	16
Meer aandacht voor de seksuele en reproductieve gezondheid van vrouwen.....	18
Herdenking Eerste Wereldoorlog	20

VOORWOORD

"Wie geen belangstelling heeft voor de publieke zaak verdient het voor een nutteloze burger te worden aanzien, niet voor een brave burger." (Perikles)

Deze woorden van de grote strateeg en staatsman van het antieke Griekenland kunnen op het eerste gezicht aanstootgevend lijken, maar ik kan ze best begrijpen, en ik zou, nu de verkiezingen in aantocht zijn, u de volgende boodschap willen meegeven.

Het is zaak dat we de ingeroeste antihouding die met de jaren in onze democratie is ontstaan, overstijgen. We moeten durven pleiten voor het behoud van de stemplicht. We moeten durven zeggen dat de verplichting voor burgers om te stemmen, geen miskennis maar juist de uitdrukking van hun vrijheid is. De discussie omtrent de stemplicht is een valse discussie, en het is bedroevend dat het huidige cynisme de overhand haalt, net zoals het jammer is dat we zo weinig belangstelling hebben voor de oorlogen van vroeger en het onverstandig is dat we de oorlogen van vandaag negeren, de oorlogen van toen en nu waarover dag aan dag in de media wordt bericht, en die we de komende vier jaar zullen herdenken.

De burger heeft wel degelijk macht. Dat is geen illusie, zoals sommigen beweren. Ik betreur dat we vandaag nog altijd de thuisblijvers of degenen die ervoor pleiten om niet te gaan stemmen moeten proberen te overtuigen, terwijl de hele discussie niet meer is dan een academische bespiegeling.

Het is een fabeltje dat men door niet te gaan stemmen een sterk signaal afgeeft aan de politici en hen straft. Het is de democratie die daardoor wordt gestraft en men straft daarmee uiteindelijk ook de thuisblijvers zelf, in hun burger-zijn.

Met hun werk hier in het Paleis der Natie, dit huis van de democratie, geven de verkozenen van het volk invulling aan de door de partijen uitgewerkte programma's, waarvoor de kiezers hebben gekozen. Natuurlijk vindt niet iedereen op elk punt zijn gading, het is immers onmogelijk om iedereen tevreden te stellen. Kijk maar hoe bedrijven worden geleid, hoe het er in een gezin aan toe gaat...: streven we niet naar het algemeen belang en, met ups en downs, naar een evenwicht tussen de rechten en de plichten van elkeen?

Ik vind het parlementair werk waardevol; daarom wil ik niet zozeer de symboolwaarde als wel de reële waarde van het democratische werk benadrukken.

Zoals in elk nummer zal u in dit magazine kunnen lezen over de jongste verwezenlijkingen van onze democratie.

U zal ook al een en ander vernemen over de gezamenlijke deelname van de Kamer en de Senaat aan de plechtigheden en activiteiten in het kader van de herdenking van de Eerste Wereldoorlog.

Deze herdenking zal gepaard gaan met veel media-aandacht, hoogdravende toespraken en formele plichtplegingen. Niettemin hoop ik dat we méér zullen doen dan plichtsbewust herdenken en hulde brengen, en dat deze herdenkingen de gelegenheid zullen zijn voor een voluntaristische reflectie als burger over verantwoorde en solidaire keuzen, in de geest van Perikles' wens, zodat we ons nuttige burgers mogen voelen.

De voorzitter
van de Kamer van volksvertegenwoordigers

De Zesde Staatshervorming

Eind vorig jaar legden de parlementsleden de laatste hand aan het tweede deel van de Zesde Staatshervorming. In dit artikel behandelen we de hervorming van de Senaat, de aanpassing van het tweekamerstelsel en de overdracht van een bijkomende reeks bevoegdheden van het federale niveau naar de Gemeenschappen en Gewesten. Daarnaast werd er ook gesleuteld aan de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten.

Over het eerste deel van de Zesde Staatshervorming brachten we verslag uit in de vorige editie van dit magazine (nummer 13). In dat nummer stond ook een overzicht van de voorgaande vijf Staatshervormingen. Alle nummers zijn raadpleegbaar op www.dekamer.be → Publicaties.

HERVORMING SENAAT

Samenstelling Senaat

Vóór 25 mei 2014

Senatoren van rechtswege
(meerderjarige kinderen van de Koning)

10 gecoöpteerde Senatoren

21 Senatoren aangewezen door de parlementen van de **Gemeenschappen**

40 rechtstreeks verkozen Senatoren

Permanente assemblee
71 Senatoren

Vanaf 25 mei 2014

Geen senatoren van rechtswege meer

10 gecoöpteerde Senatoren

Aangewezen door de politieke partijen na de verkiezingen voor de Kamer (gecoöpteerde Senatoren moeten niet noodzakelijk verkozen zijn)

Het aantal gecoöpteerde Senatoren waarop een partij recht heeft staat in verhouding tot de resultaten die de partij behaalde bij de Kamerverkiezingen.

50 Senatoren (29 Nederlandstaligen, 20 Franstaligen en 1 Duitstalige) aangewezen door de parlementen van de **Gemeenschappen en Gewesten** onder hun leden

Die Senatoren worden vervangen na de verkiezingen voor de Gemeenschaps- en Gewestparlementen

Geen rechtstreeks verkozen Senatoren meer

Niet-permanente assemblee
60 Senatoren

Bevoegdheden Senaat

Het aantal Senatoren dat wordt aangewezen door de deelstaatparlementen stijgt van 21 naar 50.

→ Daardoor wordt de Senaat, nog meer dan vroeger, een ontmoetingsplaats voor de Gemeenschappen en Gewesten.

Wetgevende bevoegdheid

De Senaat is voor minder materies bevoegd.

De Senatoren zullen alleen nog voorstellen kunnen indienen over aangelegenheden waarin artikel 77 van de Grondwet voorziet (zie blz. 6-7)

De evocatieprocedure wordt gewijzigd.

Die procedure houdt in dat de Senaat kan beslissen om bepaalde wetsontwerpen die in de Kamer werden aangenomen, in de Senaat te behandelen.

Tot nu toe kon dat op vraag van ten minste 15 Senatoren.

Na de Zesde Staatshervorming kan evocatie alleen nog op vraag van een meerderheid van de Senatoren en minstens 1/3 van de leden van elke taalgroep. Bovendien wordt de procedure ingekort.

(Zie ook informatie op pag. 7, [evocatieprocedure](#))

Controlebevoegdheid

De Senatoren mogen geen mondelinge vragen meer stellen aan de federale ministers en staatssecretarissen.

Schriftelijke vragen over aangelegenheden waarvoor de Senaat bevoegd is, zijn wel nog mogelijk.

De Senaat kan geen onderzoekscommissies meer oprichten.

- 29 aangewezen door het Vlaams Parlement
- 10 aangewezen door het Parlement van de Franse Gemeenschap
- 8 aangewezen door het Parlement van het Waals Gewest
- 2 aangewezen door de Franse taalgroep van het Parlement van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
- 1 aangewezen door het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap

AANPASSING TWEEKAMERSTELSEL

Tot 25 mei 2014

KAMER BESLIST ALLEEN SENAAT HEEFT GEEN INSPRAAK

(artikel **74** van de Grondwet)

De federale begroting

Wetten i.v.m. de aansprakelijkheid
van de federale ministers

Het legercontingent

De Belgische nationaliteit verlenen via
naturalisatie

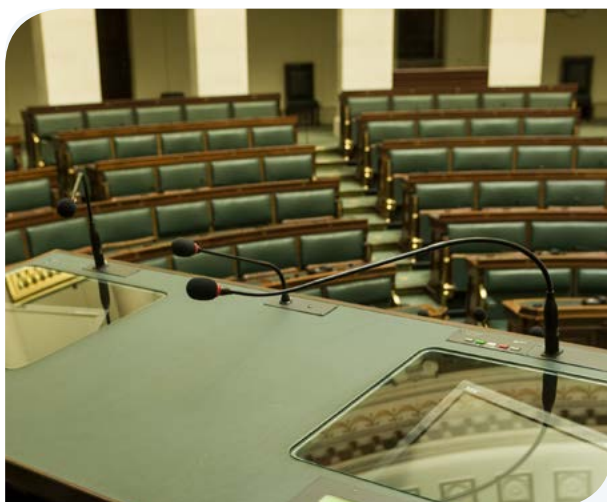
KAMER EN SENAAAT OP GELIJKE VOET

(artikel **77** van de Grondwet)

Grondwetswijzigingen en wijzigingen van
wetten betreffende de instellingen, zoals wetten
betreffende de Staatsstructuur, de monarchie,
de werking van de Senaat,
de financiering van politieke partijen
en de controle op de verkiezingsuitgaven

De organisatie van hoven en rechtbanken

De instemming met internationale verdragen

KAMER EN SENAAAT BEIDE BEVOEGD, MAAR KAMER HEEFT LAATSTE WOORD

(artikel **78** van de Grondwet)

In ALLE gevallen die niet genoemd zijn in de
voorgaande twee categorieën

 [Evocatieprocedure](#) (zie ook pag. 5)

Vanaf 25 mei 2014

KAMER BESLIST ALLEEN SENAAT HEEFT GEEN INSPRAAK

ALLE AANGELEGENHEDEN

behalve de hieronder opgesomde
uitzonderingen

KAMER EN SENAAAT OP GELIJKE VOET

Grondwetswijzigingen en wijzigingen van wetten
betreffende de instellingen, zoals wetten betreffende de
Staatsstructuur, de monarchie,
de werking van de Senaat,
de financiering van politieke partijen,
en de controle op de verkiezingsuitgaven

KAMER EN SENAAAT BEIDE BEVOEGD, MAAR KAMER HEEFT LAATSTE WOORD

Alleen nog in deze aangelegenheden

Wetten ter uitvoering van bijzondere wetten (Staatsstructuur,...)

Overige wetten betreffende de werking van de federale Staat

Wetten ter uitvoering van bepaalde internationale verplichtingen
(als lid van de EU, in het kader van verdragen met andere landen,...)

Wetten op de [Raad van State](#) (zie kader op pag. 9)

[Evocatieprocedure](#) (zie ook pag. 5)

TWEEDE LEZING IN DE KAMER

Het tweekamerstelsel werd grondig hervormd. Na de verkiezingen van 25 mei is alleen nog de Kamer bevoegd voor het overgrote deel van het wetgevende werk. Natuurlijk blijven de parlementsleden streven naar wetteksten van goede kwaliteit. Daarom zal in de Kamer voortaan een tweede lezing kunnen plaatsvinden. Zowel in de commissies als in de plenaire vergadering zullen de wetsvoorstellen en wetsontwerpen waarover al werd gestemd, na verloop van een korte 'bezinningsperiode', een tweede keer kunnen worden besproken.

OVERDRACHT BEVOEGDHEDEN NAAR DE GEMEENSCHAPPEN EN GEWESTEN

Dit deel van de Zesde Staatshervorming heeft ongetwijfeld de grootste gevolgen voor heel wat inwoners van ons land. Het betreft de wet van 06/01/2014. Het is helaas niet mogelijk om hier een volledig overzicht te geven van alle overgedragen bevoegdheden. We beperken ons tot de grote lijnen en enkele voorbeelden. Meer informatie vindt u op de website van de Kamer. In de rubriek 'Publicaties' vindt u een elektronische versie van dit magazine met doorklikmogelijkheid.

Bevoegdheden overgedragen naar de Gemeenschappen en Gewesten in het kader van de Zesde Staatshervorming

Gezondheidsbeleid

- Geestelijke gezondheidszorg in verplegingsinrichtingen buiten de ziekenhuizen
- Zorgverstrekking in oudereninstellingen
- Zorgverstrekking in revalidatiecentra
- Langetermijnrevalidatie
- De organisatie van de eerstelijnsgezondheidszorg (betreft hoofdzakelijk huisartsen) en de ondersteuning van de gezondheidszorgberoepen van de eerste lijn (bijv. apothekers, vroedvrouwen,...)
- Het beleid inzake de mobiliteitshulpmiddelen

De federale overheid blijft bevoegd voor de ziekte- en invaliditeitsverzekering.

Huisvesting

- De specifieke regels betreffende het huren van huizen, appartementen, studio's, kamers...

Dierenwelzijn

Filmkeuring

Toegang van minderjarigen tot bioscoopzalen

Gezinsbijslagen

Financiële tegemoetkoming bij schade door een ramp

Economie

- De vestigingsvoorwaarden, met uitzondering van de voorwaarden voor toegang tot gezondheidszorgberoepen en tot dienstverlenende intellectuele beroepen (advocaten, notarissen, architecten,...)
- De regels betreffende handelshuur
- De activiteiten van het *Participatiefonds* (zie kader) en de vergoeding voor zelfstandigen die hinder ondervinden door openbare werken
- Toerisme

Tewerkstellingsbeleid

- De tewerkstelling van personen die recht hebben op financiële maatschappelijke hulp
- Controle op de beschikbaarheid van werklozen en de sanctionering dienaangaande

De federale overheid blijft bevoegd voor het normatief kader: wat wordt verstaan onder 'een passende betrekking', wat onder 'actief zoekgedrag', welke sancties mogen wanneer worden opgelegd,...

- De voorwaarden waaronder uitkeringsgerechtigde werklozen met behoud van hun uitkering vrijgesteld worden van beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt wanneer ze gaan studeren, een beroepsopleiding of stage volgen, en de beslissing om die vrijstelling al dan niet toe te kennen
- De bevordering van buurtdiensten en buurtbanen
- De toekenning van toelagen om oudere werknemers meer kans te geven op werk en om hun arbeidsvoorwaarden te verbeteren
- Het stelsel van betaald educatief verlof
- De plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen (PWA)

Vervoer

- De minimale technische veiligheidsnormen bij de aanleg en het onderhoud van wegen
- De reglementering voor vervoer van gevaarlijke goederen en uitzonderlijk vervoer over de weg (uitgezonderd: de regelgeving

inzake nucleair vervoer, het vervoer van explosieven en het vervoer van dierlijke stoffen die een gevaar vormen voor de bevolking)

Verkeersveiligheid

- Bewustmaking en informatie inzake verkeersveiligheid
- Het bepalen van de snelheidsbeperkingen, met uitzondering van de snelheidsbeperkingen op autosnelwegen
- De regelgeving inzake het plaatsen van verkeerstekens
- Het toezicht op de naleving van de technische voorschriften voor voertuigen en de technische keuring van voertuigen
- De reglementering inzake scholing en examens om een rijbewijs te behalen
- De organisatie en erkenning-voorwaarden voor rijsscholen en examencentra
- Het toezicht op de rijgeschiktheid van personen met een beperking

Het is toegelaten:

- een rijsschool te kiezen of een rijexamen af te leggen in een ander gewest;
- een voertuig te laten keuren in een centrum voor technische keuring dat in een ander gewest is gelegen; Eenmaal erkend, mag een rijsschool in elk gewest actief zijn.

Het federale niveau

- *legt de technische voorschriften vast waaraan voertuigen moeten voldoen;*
- *bepaalt welke kennis en vaardigheden nodig zijn om een voertuig te besturen.*

DEZE BEVOEGDHEDEN BLIJVEN FEDERAAL

- Landsverdediging
- Ordehandhaving (de federale politie)
- Buitenlandse betrekkingen
- Pensioenen
- Ziekte- en invaliditeitsverzekering

Verder deelt het federale niveau met de deelgebieden bevoegdheden inzake justitie (onder meer de organisatie van hoven en rechtbanken), volksgezondheid, sociale zaken, economie en werkgelegenheid, energie, mobiliteit, verkeersveiligheid, ontwikkelingssamenwerking, asiel en migratie....

Raad van State

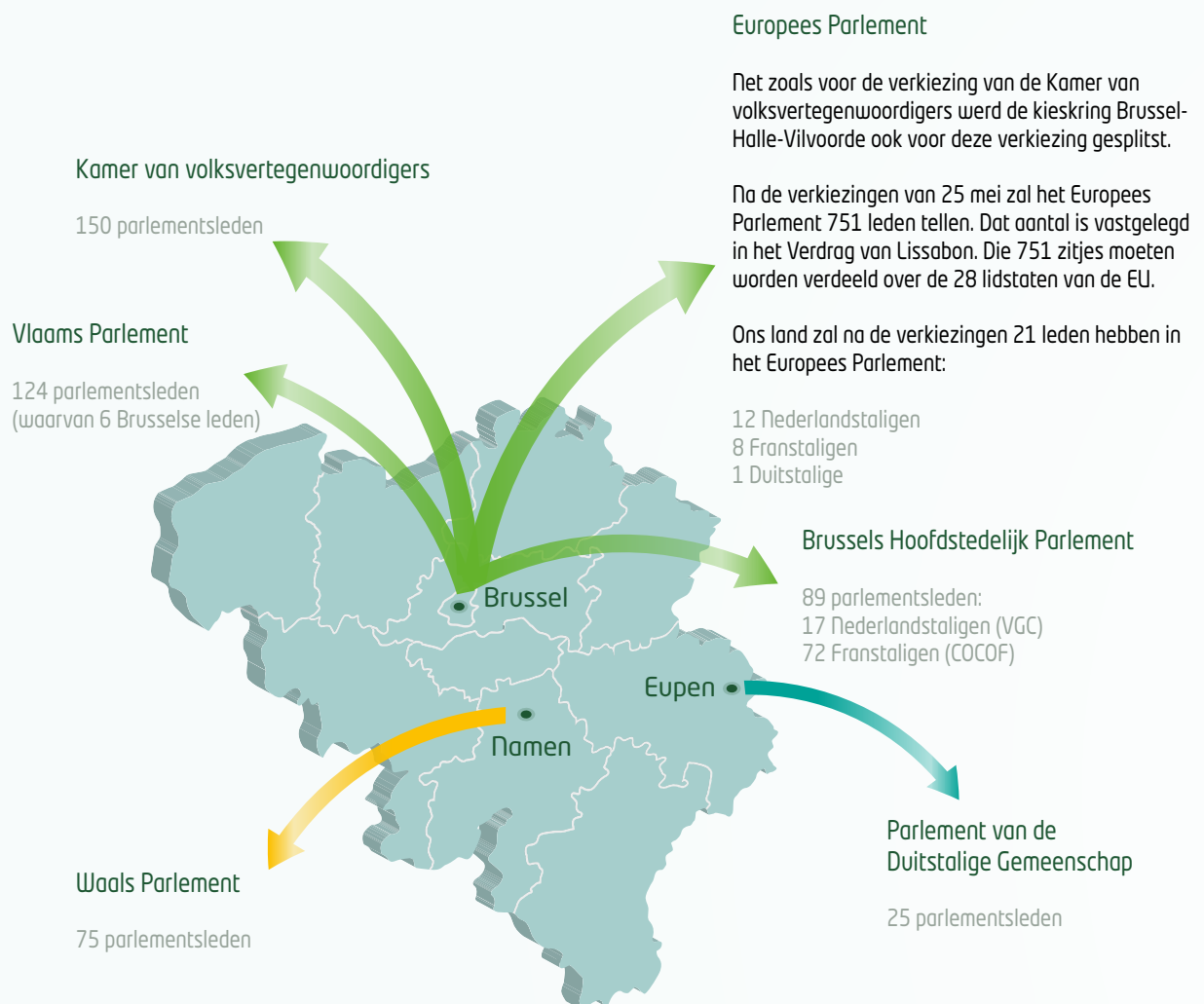
De Raad van State is een instelling die (naast haar bevoegdheden als administratieve rechtbank) de regering en het parlement bijstaat bij het wetgevende werk. De Raad van State gaat onder meer na of een wettekst in overeenstemming is met hogere rechtsnormen, zoals de Grondwet, de mensenrechtverdragen en het EU-recht. De Raad van State gaat ook na of de overheid die een wet maakt wel bevoegd is om dat te doen en of die overheid de voorgeschreven adviezen heeft ingewonnen.

Participatiefonds

Het Participatiefonds is een federale kredietorganisatie voor zelfstandigen, beoefenaars van vrije beroepen, kleine ondernemingen, starters, inclusief werkzoekenden, die een eigen zaak willen opzetten.

Verkiezingen 25 mei 2014

Op 25 mei 2014 trekken in ons land bijna acht miljoen mensen naar de stembus. 'De moeder van alle verkiezingen', wordt er wel eens gezegd. Het wordt inderdaad een belangrijke zondag. We verkiezen die dag immers de leden van de **Kamer van volksvertegenwoordigers**, de leden van de **parlementen van de Gemeenschappen en Gewesten** én de Belgische leden van het **Europees Parlement**. Bijna alle beleidsniveaus zijn betrokken. Er staat voor de politieke partijen dan ook ontzettend veel op het spel.

Twee assemblees worden niet rechtstreeks verkozen:

- Het Parlement van de Franse Gemeenschap: samengesteld uit de leden van het Waals Parlement en 19 leden van de Franse taalgroep van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement
- De Senaat: samenstelling zie pagina 4

Kamer van volksvertegenwoordigers

150 parlementsleden, rechtstreeks verkozen in 11 kieskringen

Wat is er gewijzigd ten opzichte van de verkiezingen van 13 juni 2010?

- De kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde werd gesplitst.
  - De Kamerleden worden verkozen voor vijf jaar in plaats van voor vier jaar.
  - De minimumleeftijd van de kandidaten werd verlaagd van 21 naar 18 jaar.
- Voor de parlementen van de Gemeenschappen en Gewesten bedroeg de minimumleeftijd al 18 jaar.

Stemplicht

In België is er opkomstplicht. Dat betekent dat u op de dag van de verkiezingen naar het stemlokaal moet gaan. U bent evenwel niet verplicht om een keuze te maken. U kan ook niets invullen op het stembiljet. Dan stemt u blanco. Ook waar er elektronisch wordt gestemd, bestaat de mogelijkheid om blanco te stemmen.

Wie moet gaan stemmen?

Iedereen die:

- Belg is;
- Ingeschreven is in de bevolkingsregisters van een Belgische gemeente;
- Op de dag van de verkiezingen minstens 18 jaar is;

- Niet door een rechter van het kiesrecht uitgesloten is.

Ongeveer een week voor de verkiezingen ontvangt u een oproepingsbrief waarop vermeld is in welk stembureau u moet gaan stemmen.

Wat als u niet kan gaan stemmen?

Kiezers die omwille van een geldige reden niet kunnen gaan stemmen, kunnen aan gelijk welke andere kiezer een volmacht geven. Die geldige reden (ziekte, beroepsredenen, examens, vakantie in het buitenland,...) moet met een attest worden gestaafd.

Elke kiezer mag slechts 1 volmacht krijgen.

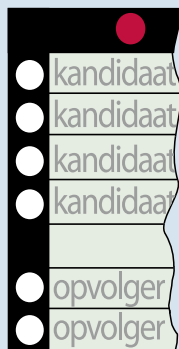
Wanneer is uw stem ongeldig?

- Als u voor de **verkiezing van een bepaald parlement** stemt voor kandidaten van **verschillende lijsten**. Maar u mag bijvoorbeeld wel op kandidaten van lijst A stemmen voor de Kamer van volksvertegenwoordigers en op kandidaten van lijst B voor het Europees Parlement.
- Als u op het stembiljet schrijft of tekent. U mag alleen één of meer bolletjes rood kleuren.

Effectieve kandidaten en opvolgers

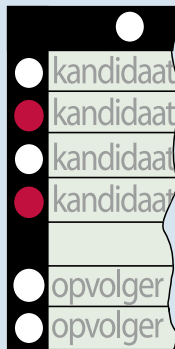
Op 25 mei 2014 kan u voor elke verkiezing zowel stemmen voor effectieve kandidaten (kandidaat-titularissen) als voor opvolgers (kandidaat-opvolgers).

Hoe stemt u geldig?

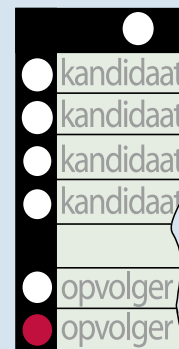
Mogelijkheid 1

U gaat akkoord met de volgorde van de effectieve kandidaten en die van de opvolgers.

Mogelijkheid 2

U wijzigt de volgorde van de effectieve kandidaten, maar gaat akkoord met de volgorde van de opvolgers.

Mogelijkheid 3

U gaat akkoord met de volgorde van de effectieve kandidaten, maar wijzigt de volgorde van de opvolgers.

De kans dat een opvolger na de verkiezingen parlements lid wordt, is niet klein. Wordt een parlements lid minister of staatssecretaris of lid van de Europese Commissie, dan wordt hij/zij tijdens de duur van dat mandaat in het parlement vervangen door een opvolger.

Nieuw voor sommige kiezers: elektronische stemming met papieren bewijs

Sinds zowat vijftien jaar wordt er in een aantal Belgische gemeenten elektronisch gestemd. De elektronische stemsystemen werden herhaaldelijk geëvalueerd en er werden inspanningen geleverd om de elektronische stemming gebruiksvriendelijker te laten verlopen. Toch is er hier en daar vraag naar meer trans-

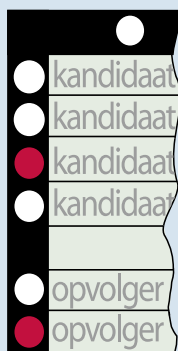
parantie. Daarom zal er in mei 2014 in 150 gemeenten een 'nieuw' elektronisch stelsysteem worden toegepast: de elektronische stemming met papieren bewijsstuk. Dit systeem werd al uitgetest bij de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2012.

De stemming verloopt als volgt:

- De kiezer brengt zijn stem uit op een computer met aanraakscherm;
- De stem wordt afgedrukt op een stembiljet: enerzijds onder de vorm van een barcode, anderzijds in gewone tekst. Zo kan de kiezer controleren of zijn stem juist werd opgenomen.
- De kiezer plooit zijn stembiljet dicht, verlaat het stembokje en scant de barcode in bij de stembus;
- Ten slotte stopt hij zijn stembiljet in de stembus.

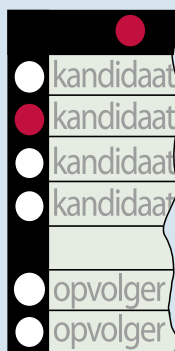
Nieuw voor de kandidaten: slechts kandidaat voor één parlement

In het verleden mochten politici bij samenvallende verkiezingen kandidaat zijn voor verschillende mandaten. Bovendien mochten ze voor een bepaalde verkiezing zowel effectieve kandidaat als opvolger zijn. De Zesde Staatshervorming maakte vorig jaar komaf met die praktijken. Op 25 mei 2014 mag niemand effectief kandidaat zijn voor verschillende parlementen. Effectief kandidaat zijn voor één parlement en opvolger voor een ander parlement kan wel nog.

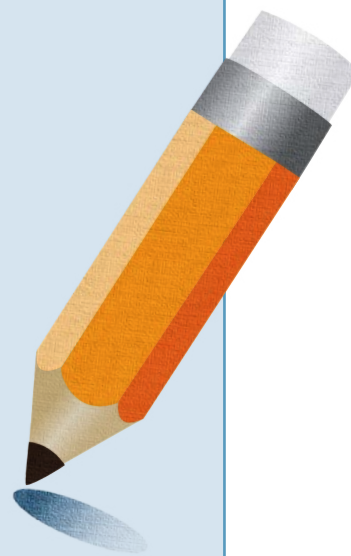
Mogelijkheid 4

U wijzigt de volgorde van de effectieve kandidaten en van de opvolgers.

Mogelijkheid 5

Uw stem is geldig, maar er wordt alleen rekening gehouden met de naamstem.

Kernenergie

Doel 1 en 2 volgend jaar dicht Tihange 1 open tot 2025

Ons land zal zijn kerncentrales geleidelijk aan sluiten. Alleen wat de kernreactor Tihange 1 betreft, wordt er afgeweken van het oorspronkelijke schema dat vastgelegd was in de wet van 31 januari 2003. Tihange 1 zal niet dichtgaan in 2015, maar pas in 2025. De Kamerleden zetten hiervoor op 28 november 2013 het licht op groen. Met die maatregel willen de regering en het parlement ervoor zorgen dat er steeds voldoende elektriciteit beschikbaar is.

Voor en tegen

Het debat over de wenselijkheid van kernenergie en de kernuitstap is al jaren aan de gang.

De **voorstanders van kernenergie** stellen dat elektriciteit opwekken in kerncentrales beter is voor het klimaat dan elektriciteit produceren in bijvoorbeeld gascentrales. Bovendien kan ons land, mits er voldoende kerncentrales beschikbaar zijn, genoeg elektriciteit opwekken, wat ons minder afhankelijk maakt van het buitenland. Elektriciteit uit kerncentrales is goedkoop omdat die centrales volledig afgeschreven zijn. Alternatieven daarentegen zijn duur. De bouw van een nieuwe elektriciteitscentrale kost handenvol geld.

De **tegenstanders van kernenergie** onderstrepen de risico's voor de volksgezondheid en het milieu. Een kernramp kan ontzettend veel slachtoffers maken. En wat doen we met het kernafval dat nog honderden of zelfs duizenden jaren radioactief zal blijven? De tegenstanders geloven dat onze samenleving ook zonder kernenergie kan functioneren op voorwaarde dat er voldoende geïnvesteerd wordt in alternatieve vormen van elektriciteitsproductie en er volop werk wordt gemaakt van energiebesparing.

Kernuitstap

De wet van 31 januari 2003 stelde dat elke Belgische kernreactor na veertig jaar op non-actief moest worden gezet. Doel 1 en 2 en Tihange 1 zouden in 2015 worden gesloten; in 2025 zouden de laatste Belgische kernreactoren hun elektriciteitsproductie stopzetten.

De federale regering besloot om aan de wet op de kernuitstap te sleutelen omdat ze vreesde dat anders de bevoorradingszekerheid in het gedrang zou komen. Door de onzekere economische omstandigheden is er immers weinig bereidheid om vele honderden miljoenen te investeren in de bouw van nieuwe elektriciteitscentrales. Tihange 1 in 2015 sluiten zou bevoorradingsproblemen kunnen veroorzaken, zelfs indien men voor het beheer van de vraag naar stroom perfect zou samenwerken met de buurlanden.

Wat is er gewijzigd?

- De levensduur van de kernreactor Tihange 1 werd met tien jaar verlengd.
- De wet van 2003 voorzorg in een noodscenario. Ze bood de regering de mogelijkheid om, in geval van overmacht, af te wijken van het tijdschema voor de kernuitstap. Die mogelijkheid werd geschrapt.

Kernreactor	Bouwjaar	Sluitingsjaar
Doel 1	1975	2015
Doel 2	1975	2015
Tihange 1	1975	2015 → 2025
Doel 3	1982	2022
Tihange 2	1983	2023
Doel 4	1985	2025
Tihange 3	1985	2025

Verlenging levensduur Tihange 1

Afspraken tussen de eigenaars en de Belgische Staat

De eigenaars van Tihange 1, zijnde Electrabel en EDF Belgium, investeren 600 miljoen euro om de kernreactor tien jaar langer open te houden. Die investering is onder meer nodig om de nucleaire veiligheid te waarborgen. Ter compensatie van die kosten ontvangen de eigenaars een jaarlijkse vergoeding.

Bij de bepaling van die jaarlijkse vergoeding wordt rekening gehouden met de investeringen voor levensduurverlenging, de exploitatiekosten en de specifieke risico's van het project in een internationale context.

Waar haalt ons land zijn elektriciteit vandaan?

Meer dan de helft van onze elektriciteit wordt opgewekt in **kerncentrales**.

Op de **tweede plaats** komen niet-nucleaire elektriciteitscentrales (hoofdzakelijk **gascentrales**).

Ongeveer **7%** van de in België geproduceerde elektriciteit is afkomstig van **hernieuwbare energiebronnen**: wind, zon, water...

Ons land voert elektriciteit in uit de buurlanden. Soms omdat er in eigen land een tekort is, soms omdat elektriciteit invoeren op dat ogenblik goedkoper is.

Daarnaast gaat 70% van de winst die door de reactor Tihange 1 boven een bepaalde kostendrempel gemaakt wordt naar de Staat. Dat bedrag zal de Belgische Staat gebruiken om de bijdrage van gezinnen en ondernemingen aan de bouw van windmolens op zee te beperken en om nieuwe elektriciteitscentrales te bouwen die de kerncentrales zullen vervangen.

86 Kamerleden stemden
voor de uitbreiding,
44 tegen,
12 onthielden zich

Euthanasiewetgeving uitgebreid

In de toekomst kunnen artsen euthanasie ook toepassen bij oordeelsbekwame minderjarigen die aanhoudend en ondraaglijk lichamelijk lijden, indien aan strikte voorwaarden is voldaan. Na de Senaat heeft ook de Kamer van volksvertegenwoordigers daarmee ingestemd.

De wet die euthanasie bij meerderjarigen mogelijk maakt, dateert van 28 mei 2002. Die wet wordt nu uitgebreid waardoor euthanasie ook mogelijk wordt voor minderjarigen indien onder meer aan de volgende voorwaarden is voldaan.

- De minderjarige is bewust op het ogenblik dat hij om euthanasie vraagt.
- De minderjarige bevindt zich ten gevolge van een ernstige en ongeneeslijke aandoening in een medisch uitzichtloze situatie en heeft aanhoudend ondraaglijke pijn die niet kan worden verlicht. Het betreft bovendien een aandoening die binnen afzienbare tijd het overlijden tot gevolg heeft.
De wet maakt hier een **onderscheid tussen minderjarigen en meerderjarigen**. Bij meerderjarigen kan zowel lichamelijk als geestelijk lijden in aanmerking genomen worden. Bij minderjarigen kan euthanasie maar overwogen worden indien het om lichamelijk lijden gaat.
- De arts die de euthanasie zal toepassen moet vooraf een kinder- en jeugdpsychiater of psycholoog raadplegen.
- Die specialist moet de minderjarige en zijn medisch dossier onderzoeken om zich ervan te vergewissen dat de jongere oordeelsbekwaam is en maakt hiervan een schriftelijk verslag op.
De wet voorziet dus niet in een minimumleeftijd voor het euthanasieverzoek. Elke situatie wordt individueel beoordeeld onder meer in het licht van de maturiteit en de leeftijd van de minderjarige.
- De behandelende arts brengt de minderjarige en zijn wettelijke vertegenwoordigers (ouders of voogd) op de hoogte van het resultaat van deze raadpleging.
- De wettelijke vertegenwoordigers van de minderjarige moeten schriftelijk akkoord gaan met het verzoek om euthanasie.

Pas dan kan het euthanasieverzoek worden ingewilligd.

Belangrijk!

- Geen enkele arts kan worden verplicht om euthanasie te plegen.
- De jongere heeft altijd de mogelijkheid om te kiezen voor palliatieve behandeling.
- De andere voorwaarden die van toepassing zijn bij euthanasieverzoeken van meerderjarigen gelden ook voor minderjarigen: zo moet onder meer een tweede arts worden geraadpleegd en wordt het verzoek altijd besproken met het behandelende verpleegteam.

Informatisering ■ Vereenvoudiging

Sinds 1 januari 2014 worden er geen nieuwe SIS-kaarten meer uitgereikt. Gestolen of verloren SIS-kaarten en SIS-kaarten waarvan de geldigheid verstrijkt, worden niet meer vervangen. Vanaf nu kunnen we ons bij de apotheker, de dokter, de kinesitherapeut en in het ziekenhuis identificeren met onze elektronische identiteitskaart. Kinderen onder de twaalf jaar en personen zonder elektronische identiteitskaart ontvangen een ISI+-kaart. Deze wijzigingen maken deel uit van de informatisering en de vereenvoudiging van de ziekteverzekering.

Toen ons land begin 2005 de elektronische identiteitskaart (eID) lanceerde, was Bill Gates, oprichter van Microsoft, te gast in de Kamer van volksvertegenwoordigers. De pionier op het vlak van informatica stelde toen dat ons land voortaan over de meest polyvalente identiteitskaart ter wereld beschikte, maar de mogelijkheden ervan nog niet voldoende gebruikte. Met de wijziging die nu wordt doorgevoerd, zetten we een belangrijke stap in de richting van een ruimere toepassing van de eID.

SIS-kaart

De SIS-kaart had een dubbele functie. Ten eerste gebruikten we ze bij de apotheker, de dokter, de kinesitherapeut en in het ziekenhuis om ons te identificeren. Ten tweede bevatte

oudiging ■ Informatisering ■ Vereenvoudiging ■ Informatisering ■ Vereenvoudiging ■ In

De SIS-kaart verdwijnt

de kaart informatie over ons statuut als 'sociaal verzekerde'. Dat is informatie over onze toestand op het vlak van de verzekering voor gezondheidszorg en over onze gezinssituatie. Sommige personen, bijvoorbeeld personen met een zeer laag inkomen, betalen immers minder voor medische zorgen.

eID

Vanaf nu zullen we dus bij medische zorgverleners onze identiteit bewijzen met onze elektronische identiteitskaart. Op die kaart staat ook ons sociaal identificatienummer. Met dat nummer kan de zorgverlener informatie over ons 'sociaal statuut' opzoeken in een beveiligde databank. Het voordeel van deze nieuwe werkwijze is dat die databank automatisch wordt geactualiseerd, terwijl we vroeger bij elke wijziging onze SIS-kaart moesten laten aanpassen.

Tijdens de overgangperiode, die tot 31 december 2015 duurt, moeten we altijd onze eID kunnen voorleggen, maar kunnen zorgverleners ook nog naar de SIS-kaart vragen.

ISI+-kaart

Voor personen zonder elektronische identiteitskaart werd de ISI+-kaart in het leven geroepen. Het betreft de volgende categorieën:

- vreemdelingen die socialezekerheidsbijdragen betalen, maar geen Belgische identiteitskaart hebben;
- grensarbeiders;
- kinderen jonger dan twaalf jaar.

Waarom wordt voor kinderen niet met de Kids-ID gewerkt? Omdat niet alle kinderen een elektronische identiteitskaart hebben. De wetgever wou de Kids-ID niet verplicht maken voor alle kinderen omdat dit voor de gezinnen duurder zou uitvallen. De ISI+-kaart is dat wel.

Ongeveer 170 000 meerderjarige personen en 1 500 000 kinderen zullen een ISI+-kaart ontvangen.

Privacy

De regering besteedde tijdens de voorbereiding van het wetsontwerp veel aandacht aan de bescherming van de privacy. Daarom besliste ze om de informatie over het statuut van de verzekerde niet op te slaan op de elektronische identiteitskaart, maar om ze op te nemen in een uitermate beveiligd datanetwerk. Alleen geïdentificeerde zorgverleners hebben toegang tot die informatie.

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer werd bij de hervorming betrokken en bracht een positief advies uit over het nieuwe systeem.

Meer aandacht voor de seksuele en reproductieve gezondheid van vrouwen

Bij de start van het nieuwe millennium, in september 2000, ondertekenden de lidstaten van de Verenigde Naties de zogenoemde Millenniumverklaring. Dat zijn afspraken om tegen 2015 de belangrijkste wereldproblemen aan te pakken. Het betreft afspraken over hongersnood, kindersterfte, moedersterfte, onderwijs, milieu, internationale samenwerking en de strijd tegen AIDS. Nu de deadline van 2015 nadert, wordt her en der de balans opgemaakt. Ook wordt de vraag gesteld hoe het verder moet na 2015. Een aantal Kamerleden diende een voorstel van resolutie in om meer aandacht te vragen voor 'de seksuele en reproductieve gezondheid van vrouwen'.

Een voorstel van resolutie is een tekst waarin één of meer parlementsleden hun standpunt uiteenzetten over een bepaald probleem en aan de federale regering vragen haar beleid bij te sturen of initiatieven te nemen op nationaal of internationaal vlak.

Seksuele en reproductieve gezondheid

Via deze resolutie verzocht de Kamer de federale regering eind 2013 om zowel op Europees niveau als bij de Verenigde Naties te blijven ijveren voor de bevordering en de bescherming van de gezondheid en de seksuele en reproductieve rechten van vrouwen.

Millenniumdoelstelling nr. 5 stelt dat tegen 2015 de moedersterfte met twee derde moet worden teruggedrongen ten opzichte van 1990 en dat iedereen toegang moet hebben tot reproductieve gezondheid. Die doelstelling wordt waarschijnlijk niet gehaald. In de ontwikkelingslanden is het aantal vrouwen dat een zwangerschap wil voorkomen maar geen toegang heeft tot moderne voorbehoedsmiddelen de voorbije jaren nauwelijks gedaald. Bovendien zijn er jaarlijks ruim 100 000 gevallen van moedersterfte door een gebrek aan gezinsplanning.

Om deze problemen op te lossen volstaat het niet initiatieven te nemen op het vlak van gezondheid. Het is ook een kwestie van gewoontes, onderwijs, toegang tot informatie en gelijkheid tussen mannen en vrouwen. Zo kunnen vroege huwelijken een gevaar betekenen voor de mogelijkheid van meisjes om zelf te beslissen of en wanneer ze moeder willen worden. Het moederschap kan de onderwijskansen van meisjes en jonge vrouwen verminderen en kan het hen moeilijker maken om te gaan werken. Bijgevolg kunnen bijvoorbeeld maatregelen inzake leerplicht of het optrekken van de huwbare leeftijd onrechtstreeks bijdragen tot de seksuele en reproductieve gezondheid van vrouwen.

Daarom vroegen de Kamerleden ook dat de federale regering, op Europees niveau en bij de VN, onder meer:

- blijft aandringen op het belang van waardig werk en sociale bescherming;
- ervoor pleit dat rekening wordt gehouden met de specifieke situatie van vrouwen op gezondheidsvlak en er een specifieke doelstelling komt in verband met de gelijkheid tussen vrouwen en mannen;
- zich inspant om de ontwikkelingslanden ervan te overtuigen voldoende geld te besteden aan gezondheidszorg.

De volledige tekst van de resolutie vindt u op www.dekamer.be.

Belga Picture

Activiteitenverslag

2012-2013

Op 8 januari 2014 stelde de Kamer haar activiteitenverslag 2012-2013 voor aan de pers. Het verslag bevat cijfermateriaal over het wetgevende werk en de parlementaire controle, informatie over de begroting, de Staatshervorming, de rol van de Kamer op het internationale toneel, en nog veel meer.

U kan het activiteitenverslag raadplegen op www.dekamer.be, onder 'Publicaties'. Daar vindt u meteen ook bijkomende rubrieken die alleen online beschikbaar zijn.

Ontvangt u toch liever een papieren versie?
Stuur een mailtje naar info@dekamer.be.

Herdenking

Eerste Wereldoorlog

1914-1918
2014-2018

11 november 2013: kinderen leggen bloemen neer aan het Graf van de Onbekende Soldaat

11 november Herdenking einde Eerste Wereldoorlog

Jaarlijks nodigen de Kamer van volksvertegenwoordigers en de Senaat op 11 november enkele honderden leerlingen van het vijfde en zesde leerjaar uit voor een herdenkingsprogramma. De jongeren nemen deel aan de plechtigheid aan de Congreskolom, een aantal onder hen legt een bloem neer... Na de middag gaat het programma verder in Kamer en Senaat, met een debat, een ontmoeting met veteranen of een film met nabespreking.

Op vele plaatsen in ons land vinden vanaf dit jaar herdenkingsplechtigheden rond de Eerste Wereldoorlog plaats. Begin augustus is het precies honderd jaar geleden dat Duitsland aan ons land de oorlog verklaarde nadat België geweigerd had het Duitse leger doortocht naar Frankrijk te verlenen.

Op 4 augustus vielen de Duitse troepen België binnen. Koning Albert I riep alle Kamerleden en Senatoren in het parlement samen. Voor de Verenigde Kamers roemde hij de eensgezindheid van de hele bevolking en sprak hij het voorne-

men uit om weerstand te bieden aan elke schending van het grondgebied. Aanluitend namen de Kamer en de Senaat een aantal wetten aan om het bestuur van het land in oorlogsomstandigheden mogelijk te maken.

Kamer en Senaat organiseren geleide bezoeken rond het thema Eerste Wereldoorlog.

Interesse?

Tel. 02 549 81 36

e-mail: bezoekers@dekamer.be

Toneelstuk in het Paleis der Natie

"Albert, twaalf uur respijt"

Op 2 augustus 1914 gelastte Duitsland België – dat toen neutraal was – de Duitse troepen op hun weg naar Frankrijk doorgang te verlenen over het Belgische grondgebied. Ons land kreeg amper twaalf uur de tijd om een officieel antwoord te geven.

Op 3 augustus gaf de Belgische regering de Duitsers nul op het rekest. Koning Albert I verklaarde op 4 augustus 1914 ten overstaan van de Verenigde Kamers dat niemand de neutraliteit van België mocht schenden. "Een land dat zich verdedigt, dwingt den eerbied af van allen: zulk land vergaat niet!", voerde de vorst aan in zijn toespraak.

Daarop verklaarde Duitsland ons land de oorlog...

Het toneelstuk dat op 3 augustus 2014 in het halfroond van de Kamer wordt opgevoerd, is gebaseerd op historische

feiten; het vertolkt de wanhoop van koning Albert I die, geconfronteerd met het Duitse ultimatum, een gloedvol betoog houdt voor de verdediging van de integriteit van zijn land.

De acteurs in het stuk, getiteld "*Albert, twaalf uur respijt*", brengen de emoties, de hoop en de angst van de vorst tot uitdrukking, een man die zich gesteund weet door zijn echtgenote, koningin Elisabeth, door zijn privésecretaris en zijn militaire adviseur. De toeschouwer treedt binnen in de leefwereld van deze geëngageerde man.

Van de auteurs van "*Albert, twaalf uur respijt*" ging ook het initiatief uit voor het stuk "*Et puis... Bastogne*", dat in 2004 in Bastenaken in aanwezigheid van prins Filip werd opgevoerd, en waarin het verhaal wordt gedaan van de Slag om de Ardennen in 1944.

Test uw kennis

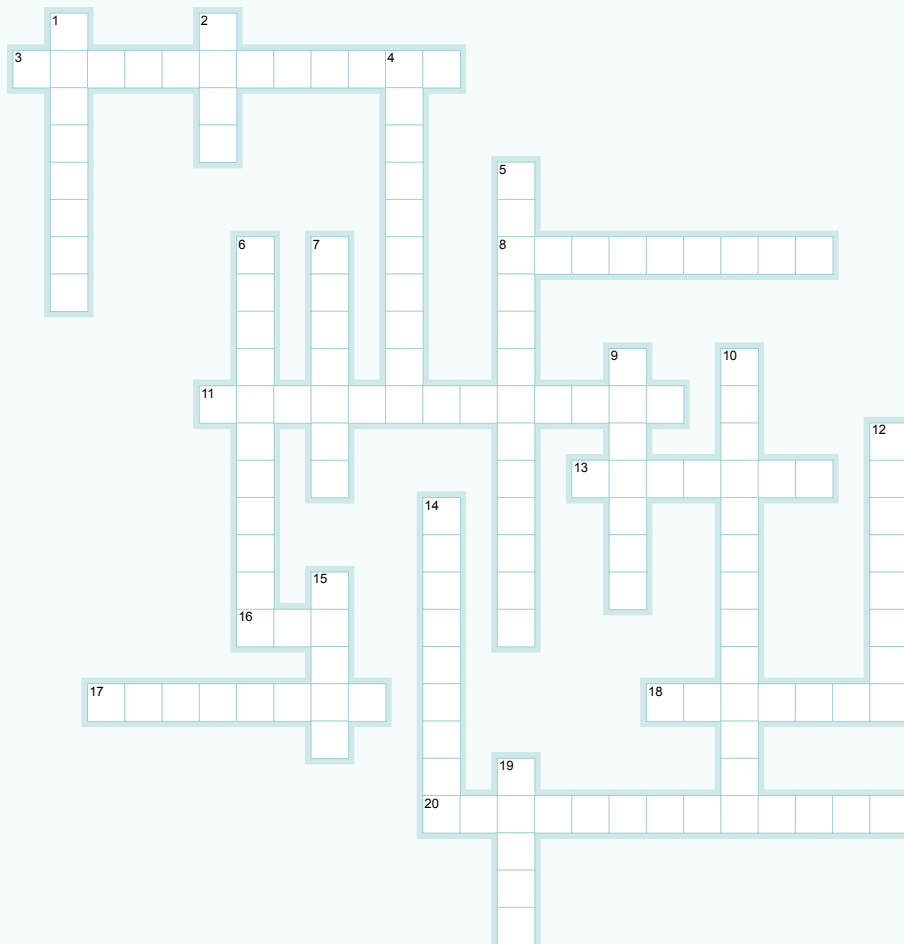
U vindt alle antwoorden in dit magazine

Horizontaal

3. Bestrafen
8. Gebied waarin op dezelfde kandidaten kan worden gestemd
11. In Doel staan er vier
13. Privéleven
16. Plaatselijk werkgelegenheidsagentschap (afk.)
17. Daarin staan de grondrechten van de burgers en de fundamentele regels betreffende de organisatie van een land
18. Daar kan u de Kamer volgen
20. Werknemer die dichtbij de grens woont en aan de andere kant van de grens werkt

Verticaal

1. Georganiseerde verzameling van samenhangende gegevens
2. Hernieuwbare energiebron
4. Het op hun eigen verzoek bewust doen eindigen van het leven van patiënten die ondraaglijk en uitzichtloos lijden
5. Verplichting om bij verkiezingen naar het stemlokaal te gaan
6. België telt er drie
7. Plaats in België waar zich een kerncentrale bevindt
9. Onderzoek en beoordeling of iets, een auto bijvoorbeeld, aan de gestelde eisen voldoet
10. Tweekamerstelsel
12. Toegankelijk voor het publiek
14. Raming van ontvangsten en uitgaven
15. Het Waals Parlement is er gevestigd
19. Gesprek tussen voor- en tegenstanders

Meer weten over de Kamer?

Had u altijd al willen weten hoe het er in een parlement aan toe gaat? Hoe een wet tot stand komt? Wat er besproken wordt tijdens de parlementaire vergaderingen? Geen probleem. We zetten de mogelijkheden voor u op een rijtje.

Een vergadering bijwonen

De plenaire vergaderingen en de meeste commissievergaderingen zijn openbaar. Iedereen kan ze bijwonen. Vooraf reserveren hoeft niet. U meldt zich gewoon aan bij het onthaal.

Surf naar www.dekamer.be om te weten welke vergaderingen wanneer plaatsvinden en wat er op de agenda staat.

U kan de plenaire vergaderingen ook live volgen op onze website: ga naar 'Mee-kijken vergaderingen'. Daar vindt u ook de gearchiveerde beelden van de voorbije vergaderingen.

Een rondleiding volgen

Dagelijks, behalve op zondag, vinden er rondleidingen plaats. Een groepsbezoek is gratis en duurt anderhalf tot twee uur. Een groep bestaat best uit 20 personen. We raden u aan uw bezoek minstens twee maanden vooraf te boeken. We ontvangen immers jaarlijks vele duizenden bezoekers uit binnen- en buitenland.

Een vergadering bijwonen
zich melden Leuvenseweg 13
1000 Brussel

Een rondleiding boeken
02 549 81 36
bezoekers@dekamer.be

Meer exemplaren van dit magazine ontvangen?
Een adreswijziging melden?
Uit ons bestand geschrapt worden?
Laat het ons weten op
info@dekamer.be

www.dekamer.be
info@dekamer.be

Volg ons op Twitter

Via Twitter brengen we u op de hoogte van de belangrijkste punten op de parlementaire agenda, het resultaat van de stemmingen en andere wetenswaardigheden.

Meer info over dit magazine

Bijkomende informatie over de onderwerpen die in dit magazine aan bod komen, vindt u op www.dekamer.be

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever

Emma De Prins, secretaris-generaal
van de Kamer van volksvertegenwoordigers

Redactie

Dienst Public Relations en Internationale Betrekkingen
tel 02 549 90 46
pri@dekamer.be

Werken mee aan dit nummer:

Marc Van Der Hulst, Myriam Boxus, Anne Coppens, Christine De Backer,
Tom De Pelsmaeker, Viviane Geuffens, Thomas Goethals, Paul Muls,
Martin Peleman, Mireille Pöttgens, Joris Van Den Bossche,
Anne Vander Stichele, Karel Van Geyt en Fabian Wauthier

Vertaling

Dienst Vertaling Beknopt Verslag van de Kamer

Foto's en illustraties

Belga, Nadine Huysmans, Antoine Marcelis, Senaat, Kurt Van den Bossche,
Bart Van de Steene, Inge Verhelst en Johan Wynen

Vormgeving en druk

Prepress en drukkerij van de Kamer

De redactie werd afgesloten op 14/03/2014

